

UZASADNIENIE

11 lipca 2017 roku D. P. i E. P. wnieśli pozew, w którym domagali się zasądzenia od Towarzystwa (...) S.A. z siedzibą w W. na rzecz każdego z powodów kwoty 80'000,00 zł zadośćuczynienia za śmierć syna, z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 2 stycznia 2017 roku do dnia zapłaty, oraz kosztów postępowania według norm.

Pozwany nie uznał powództwa wnosząc o jego oddalenie i zasądzenie kosztów procesu według norm. Nie kwestionując zasady swojej odpowiedzialności, ubezpieczyciel zakwestionował wysokość roszczeń podnosząc, że dokonane na rzecz pokrzywdzonych wypłaty wynagrodziły krzywdę powodów.

Stan faktyczny:

13 marca 2015 roku na drodze krajowej nr (...) w O. doszło do wypadku komunikacyjnego. Kierująca samochodem N. C. naruszyła nieumyślnie zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym doprowadzając do kolizji z pojazdem prowadzonym przez A. P.. W wyniku doznanych w tym zdarzeniu obrażeń A. P. zmarł. N. C. została skazana za ten czyn prawomocnym wyrokiem sądu karnego, który nałożył na sprawczynię także obowiązek zapłaty na rzecz każdego z powodów kwoty 10'000,00 zł tytułem zadośćuczynienia.

/ niesporne /

A. P. był jedynym synem powodów. Zmarły był z zawodu lekarzem wojskowym, od 2009 roku mieszkał w W.. Często wyjeżdżał w związku z wykonywaną pracą. Mimo tego, A. P. utrzymywał stały kontakt z rodzicami, przyjeżdżał na święta i przy innych okazjach rodzinnych. Gdy powodowie zachorowali, syn zawsze do nich przyjeżdżał i służył swoją pomocą. Zmarły był bardzo związany ze swoimi rodzicami.

/ zeznania świadka R. T. – k 60, zeznania powódki – k 173 /

W dniu śmierci syna D. P. miała ukończone 82 lata. Powódka była związana z synem pod względem emocjonalnym, zawsze mogła liczyć na jego pomoc. Na informację o śmierci syna powódka zareagowała niedowierzaniem; pojawił się mechanizm zaprzeczania — powódka nie chciała widzieć ciała syna, by móc wiedzieć, że żyje. Powódka pod względem poznawczym przyswoiła sobie informację, że syn nie żyje zna datę śmierci syna, odwiedza jego grób. Pod względem emocjonalnym nadal nie potrafi się pogodzić z poniesioną stratą, nie jest w stanie jej zaakceptować. D. P. zubożyła na wiele spraw, wykazuje nikłe zaangażowanie w sprawy codzienne, uważa, że jej życie jest puste. Powódka nie potrafi przestać myśleć o śmierci syna, w rozmowach z innymi cały czas go wspomina. Po śmierci syna funkcjonowanie D. P. pogorszyło się. Powódka rozpoczęła leczenie psychiatryczne już w marcu 2015 roku. Lekarz psychiatra postawił rozpoznanie: reakcja na ciężki stres i zaburzenia adaptacyjne, następnie organiczne zaburzenia nastroju i włączył do leczenia lek przeciwdepresyjny. Pomimo zastosowania leczenia farmakologicznego powódka nadal czuła się nieszczęśliwa. Powódka brała leki przeciwdepresyjne przez rok, obecnie przyjmuje leki uspokajające, kiedy odczuwa potrzebę. Możliwości adaptacyjne powódki są obniżone. Lekarz psychiatra sprawujący opiekę nad powódką określił, iż nie ma możliwości wyjścia z depresji.

Śmierć syna negatywnie wpłynęła na stan zdrowia psychicznego D. P.. Powódka załamała się psychicznie, jej codzienne funkcjonowanie pogorszyło się; bardzo przeżyła śmierć syna. Cierpienia psychiczne powódki po stracie syna miały znaczne natężenie, zwłaszcza w pierwszym roku. Wówczas wymagała wdrożenia leczenia psychiatrycznego. W stanie psychicznym dominował lęk, drżenie, napięcie, niepokój, bezsenność, które w sposób zasadniczy utrudniały powódce funkcjonowanie. Obecnie cierpienia można umieścić na poziomie umiarkowanym. Powódka okresowo zażywa leki uspokajające. Powódka nadal pozostaje w stanie żałoby, nie jest w stanie zaakceptować poniesionej straty, wrócić do funkcjonowania psychicznego i społecznego sprzed śmierci syna.

Po śmierci syna u powódki pojawił się płacz manifestujący odczuwany smutek, uczucie pustki, zubożenia, lęki, niepokoje, wewnętrzne napięcie, zaburzenia uwagi, zaburzenia snu, brak zadowolenia z życia, nawracające myśli o synu. U powódki na podłożu stresu pogorszył się stan zdrowia somatycznego. Pojawiły się zaburzenia rytmu serca i zmiany ciśnienia. Aktywność życiowa powódki obniżyła się, powódka wykonywała tylko te czynności, które były niezbędne.

Zwyczajowo w naszym kręgu kulturowym przyjmuje się, iż żałoba trwa do 1 roku. Czas trwania reakcji żałoby wg ICD10, tzn. obowiązującej klasyfikacji chorób i zaburzeń psychicznych, jest określany do roku, ale może być reakcją przedłużoną do dwóch lat. Upływ czasu wpływa na sposób przeżywania straty bliskiej osoby. Osoba w żałobie przechodzi przez różne etapy żałoby, by osiągnąć etap pogodzenia się, akceptacji, który u D. P. nie wystąpił dotychczas. W następstwie śmierci syna rozwinęła się u powódki reakcja żałoby o charakterze przedłużonym.

Śmierć syna wywołała u powódki długotrwały uszczerbek na zdrowiu. Biorąc pod uwagę mniejsze możliwości adaptacyjne z uwagi na wiek powódki, a także liczne choroby somatyczne uszczerbek będzie miał charakter trwały o czym świadczy nie w pełni skuteczne leczenie psychiatryczne. Rozmiar uszczerbku na zdrowiu wynosi 7,5%.

W chwili śmierci syna E. P. miał 86 lat. U powoda pojawił się mechanizm zaprzeczania. Powód wyobrażał sobie, że syn żyje, mieszka w W.. Śmierć syna wywołała u powoda smutek wyrażany płaczem, silne poczucie żalu, zaburzenia snu, pogorszenie sprawności funkcji poznawczych: myślenie abstrakcyjne, pamięć, koncentracja, przy czym u powoda nie zdiagnozowano otępienia. Myśli powoda cały czas krążyły wokół syna. E. P. zubożniał, zamknął się w sobie, przestał prowadzić samochód. Po śmierci syna powód został objęty leczeniem psychiatrycznym w marcu 2015 roku. Lekarz psychiatra postawił rozpoznanie: reakcja na ciężki stres i zaburzenia adaptacyjne — ostra reakcja na stres, organiczne zaburzenia nastroju i włączył do leczenia leki o działaniu przeciwdepresyjnym, przeciwłękowym, uspokajającym. W sierpniu 2017 r. psycholog podczas badania w czasie hospitalizacji na oddziale rehabilitacji neurologicznej stwierdziła „pogorszenie codziennego funkcjonowania pacjenta obejmujące depresyjne zaburzenia nastroju w stopniu lekkim oraz osłabienie pamięci świeżej”. Aktualnie powód przyjmuje lek o działaniu uspokajającym w zależności od potrzeb. Na skutek tragicznego wydarzenia mającego wysoki ładunek stresogenny nastąpiło u powoda pogorszenie stanu somatycznego. Powód przeżył zapalenie płuc oraz udar mózgu.

Aktualnie powód nadal znajduje się w stanie żałoby, nie potrafi pogodzić się ze stratą syna. Nadal odczuwa smutek, żal, występuje płacz i zaburzenia snu. Powód nieustannie myśli o synu. Pod względem poznawczym powód ma wiedzę, że syn nie żyje — zna datę śmierci syna, przebieg wypadku, odwiedza grób syna.

Śmierć syna negatywnie wpłynęła na stan zdrowia psychicznego powoda. Powód załamała się psychicznie, codzienne funkcjonowanie powoda pogorszyło się. Śmierć syna, jako wydarzenie o wysokim ładunku stresogennym spowodowała pogorszenie stanu zdrowia somatycznego, na skutek czego E. P. wymagał hospitalizacji (zapalenie płuc, udar mózgu). Cierpienia psychiczne powoda po stracie syna miały znaczne natężenie. Wówczas wymagał wdrożenia leczenia psychiatrycznego. Obecnie ciężkość cierpienia psychicznego oceniam na umiarkowany - nadal występuje poczucie żalu, straty, tęsknoty, braku akceptacji. Powód okazjonalnie przyjmuje lek uspokajający, nastąpiła poprawa w zakresie funkcjonowania poznawczego. Powód nadal pozostaje w stanie żałoby, nie jest w stanie zaakceptować poniesionej straty, wrócić do funkcjonowania psychicznego, fizycznego i społecznego sprzed śmierci syna.

Po śmierci syna u powoda pojawił się smutek wyrażany płaczem, silne poczucie żalu, zaburzenia snu, pogorszenie sprawności funkcji poznawczych: myślenie abstrakcyjne, pamięć, koncentracja, przy czym u powoda nie zdiagnozowano otępienia. Myśli powoda cały czas krążyły wokół syna. Powód zubożniał, zamknął w sobie, przestał prowadzić samochód.

Śmierć syna wpłynęła na stan zdrowia psychicznego powoda E. P.. Z tego względu powód doznał uszczerbku na zdrowiu. Biorąc pod uwagę mniejsze możliwości adaptacyjne z uwagi na wiek powoda, także liczne choroby somatyczne uszczerbek ma charakter trwały, o czym świadczy nie w pełni skuteczne leczenie psychiatryczne. Rozmiar uszczerbku na zdrowiu wynosi 7,5%.

/ kopia dokumentacji medycznej – k 9-10, k 49-56, 62-104, opinia pisemna biegłej psycholog – k 119-126, opinia pisemna biegłej psychiatry – k 138-145 /

W chwili zdarzenia posiadacz pojazdu, którym kierował sprawca wypadku objęty był ubezpieczeniem od odpowiedzialności cywilnej udzielonym przez (...) S.A. w W..

/ niesporne /

2 grudnia 2016 roku ubezpieczycielowi doręczono wezwanie do zapłaty na rzecz pokrzywdzonych zadośćuczynienia w wysokości po 150'000,00 zł na każdego uprawnionego.

/ wezwanie do zapłaty wraz z dowodem doręczenia – k 11-13 /

Pozwany przyznał każdemu z powodów zadośćuczynienie w wysokości 20'000,00 zł. Poza tym pokrzywdzeni wyegzekwowali po 10'00000 zł zadośćuczynienia zasądzonego od sprawcy wypadku wyrokiem karnym.

/ niesporne /

Rozważania prawne:

Zasada odpowiedzialności pozwanego w tej sprawie nie jest sporna, zatem nie wymaga szerszego omówienia. Wynika ona z odpowiedzialności sprawcy wypadku komunikacyjnego polegającego na zderzeniu się dwóch pojazdów – art. 436 § 2 kc w zw. z art. 415 kc, oraz umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej – art. 822 § 1 kc.

Podstawą roszczeń powodów jest art. 446 § 4 kc. Nie ulega wątpliwości, że D. P. i E. P. byli osobami najbliższymi zmarłego A. P., zaś śmierć syna skutkowałą krzywdą powodów w znacznych rozmiarach.

Odnosnie tej drugiej przesłanki, rację ma pozwany, że przy ocenie pokrzywdzenia należy brać pod uwagę utrwalone w orzecznictwie Sądu Najwyższego oraz sądów powszechnych kryteria, jak intensywność więzi łączących poszkodowanych ze zmarłym, wstrząs, jakiego doznali po jego śmierci, intensywność i czas trwania negatywnych przeżyć z tym związanych, które składają się na pojęcie cierpienia oraz wpływ tego zdarzenia na zdrowie pokrzywdzonych. A. P. był jedynym synem powodów i mimo znacznego oddalenia powodowie byli z nim silnie związani emocjonalnie. A. P. nie tylko utrzymywał kontakty z rodzicami, ale zawsze służył im pomocą, gdy była taka potrzeba. Dla osób w wieku powodów takie wsparcie ma szczególnie duże znaczenie. Natomiast podniesiony przez pozwanego argument, że zmarły w chwili zgonu miał 55 lat i pracował, a zatem więzi między nim i rodzicami uległy osłabieniu nie tylko nie znajduje potwierdzenia w materiale dowodowym, ale przeczą mu zeznania świadka R. T..

Śmierć syna była olbrzymim wstrząsem psychicznym dla obojga powodów, skutkującym przedłużoną i dotychczas niezakończoną reakcją żałoby, której największe natężenie przypadło w pierwszym roku po tragicznym zdarzeniu. Przeżycia te spowodowały istotne konsekwencje w stanie zdrowia psychicznego obojga pokrzywdzonych, skutkujące trwałym uszczerbkiem na zdrowiu. Miały także swoje dalsze konsekwencje w postaci negatywnego wpływu na zdrowie fizyczne powodów. Są to normalne następstwa przedmiotowego zdarzenia, które w efekcie doprowadziły do znacznego pogorszenia komfortu życia pokrzywdzonych, którzy całkowicie stracili zainteresowanie sprawami codziennymi. Warto podkreślić fakt, że powodowie nie pogodzili się ze śmiercią syna, nadal ją przeżywają, konsekwencje zdrowotne tego zdarzenia są utrwalone, a zatem nie ma podstaw do przyjęcia, że wraz z upływem czasu możliwy będzie powrót do normalnego funkcjonowania tak, jak przed śmiercią syna.

Oceniając wysokość zadośćuczynienia należy także uwzględnić, że świadczenie to nie powinno mieć wymiaru symbolicznego, ale musi stanowić realną wartość ekonomiczną kompensującą szkodę, której nie da się wyliczyć w sposób matematyczny. Z drugiej strony, zadośćuczynienie nie może abstrahować od poziomu życia społeczeństwa, w którym funkcjonują poszkodowani.

Mając na względzie przytoczone argumenty, oraz biorąc pod uwagę, że każdy z powodów otrzymał już rekompensatę krzywdy w wysokości po 30'000,00 zł, Sąd uznał żądane w pozwie kwoty za w pełni uzasadnione.

O odsetkach Sąd orzekł na podstawie art. 481 kc w zw. z art. 817 § 1 kc.

O kosztach procesu postanowiono na podstawie art. 98 kpc, uwzględniając wydatki poniesione przez każdego z powodów na opłatę od pozwu – w wysokości po 4'000,00 zł, oraz wynagrodzenia pełnomocnika zawodowego wraz z opłatą skarbową od pełnomocnictwa – po 5'417,00 zł, według stawki określonej w § 2 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie.